

a tanügyi kiadásokkal szemben az iskolás gyermekek által fizetendő tandijra nézve pedig az iskolások javaslattételre útasított. Nagy Imre bizottsági tagnak a hirdetési oszlopok felállítására vonatkozó indítványa pedig a kivitel módozatának megállapítása végett a tanács figyelmébe ajánlatott.

Kecskemét th. város közönségének felirata az országgyűlési képviselőházhoz, az obstrukció megszüntetése tárgyában.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Napról-napra mind jobban érzi az egész ország, hogy ama széles mederben folyó vita, mely az országgyűlés képviselőházában nem a betérjlesztett javaslatok tárgyilagosa megvilágítására szolgál, hanem azok alkotmányos elintézését megakasztva, a legkülönbözőbb és a tárgyhoz nem tartozó kérdéseket szükségtelen hosszadalmassággal hordja fel: az ország legvitálisabb érdekeit ássa alá és alkalmas arra, hogy közgazdasági helyzetünket a legsúlyosabban károsítsa.

Nem vonjuk kétségbe senki jogát, sem hazafias érzelmeit, de bárkinek nyilvános működését és eszközeit bírálni jogunkban áll s ez arra vezet, hogy az ország mind jobban megalakuló közvéleményével egyezőleg kimondjuk azt, miként a jelzett vita az ország érdekeit nem szolgálja s inkább egyes politikai töredék nézeteinek erőltetett érvényesítését veszi célba.

Mi nem bíráljuk a kérdés politikai oldalát a szerint, a mint az a pártállás érvényesülését eredményezi; a közérdek szem előtt tartásával mi csupán azt kutatjuk, hogy emez érvényesülésnek a kisebbségi vélemény meg nem engedhető erőltetésével az ország nyílt érdekeit veszélyeztetni nem lehet és nem szabad s ezt bármely pártnak egyformán meg kell gondolnia.

A közszabadsági eszmék legszöb nyilvánulását láttuk mindig a szabad szóban, de épp a szólás-szabadság érdekében kívánjuk, hogy annak káros kinövései távolitassanak el, nehogy a betegség magát az alkotmányos szabad tárgyalást veszélyeztesse.

Óhajtjuk ennél fogva, hogy a szóban forgó erőltetett áldatlan vita, — mely a legfontosabb közjogi, közgazdasági és államháztartási kérdések elintézését megakasztja, — szüntetessék meg.

Kérjük ezeknél fogva a mélyen tisztelt Képviselőházat, méltóztassék a képviselőházi tárgyalások rendes menetének megóvása s a nyugodt és normális tárgyalási rend helyreállítása iránt intézkedni, hogy így a mélyen tisztelt Képviselőház az állampolgárok megnyugtatóra az előterjesztett és előterjesztendő fontos javaslatokat elintézhesse.

Kik egyéb iránt mély tisztelettel vagyunk

Kecskeméten, a város törvényhatósági bizottságának, 1898. évi november hó 10-ik napján tartott rendes havi közgyűléséből

a mélyen tisztelt Képviselőháznak

alázatos szolgálai:

Kecskemét th. város közönsége:

Bagi László s. k., Kada Elek s. k.,
főjegyző. polgármester.

Színház.

(Komáromy Alajos és a „Bánk-bán“ jubileuma. — Amerikai újdonság. — Zenés-esték.)

Ez jubiláris hét volt. Még pedig olyan jubiláris szinelőadással, melynek nem egyhamar akad párja. Az öreg Salvini tette meg azt, hogy 50 év múlva ugyanott játszott Alfieri „Saul király“át, a hol Dávid szerepében művészpályáját megkezdte. S az esemény művészi jelentőségét az egész világsajtó kürtölte. E héten hasonló művészeti ünnepünk volt nekünk is. Komáromy Alajos, a veterán színművész, a ki 51 évvel ezelőtt először játszott itt Bánkot, eljött, hogy Katona József remek tragédiája

50-ik magyar nyelvű előadásán Tiborez szerepében mondjon végleges búcsút annak a színpadnak, melyen annyi megérdemelt diadalt aratott. Tavaly az ifjú Salvini meghívása, az idén Komáromy A. megnyerése — valóban Csóka Sándor igazgató méltóan tud áldozni nagy Katonánk emlékének. Méltóbban, mint a Katona József-kör, mely az idén meg is feledkezett a 11-iki ünnepi ülés tartásáról, holott erre alapszabályai kötelezik. Így válik hát be a fölfrissített választmány?

Csóka Sándor igazgató régi mulasztást pótolta a pénteki estével, mert Komáromy Alajost még néhai Lestár Péter polgármester hívta meg a fényes új színház megnyitásához Tiborezknak. Hanem később feledésbe ment a dolog s az agg művész bánkódva maradt el a megnyitás ünnepeitől. Tavaly betegsége gátolta és Csóka Sándor igazgatónak támadt most az a szerencsés gondolata, hogy az idei jubiláris diszelőadásra meghívja az elpusztíthatatlan kedélyű veterán művészt. Már szerdán este megérkezett unokájával, csütörtök és péntek a próbákat ifjui hévvel vezette s a színpadon számos ováció tárgya volt. Szavalt, mutatott, próbált a színészekkel, azután fölkereste városunk úri családait és mindenütt meleg rokonszenvre talált. Ez jól esett ideális művészi lelkének, melynek a Nemzeti Színház vezetői annyi keserűséget okoztak újabban, megfeledkezvén arról, hogy egy fél-százados művészpálya ünneplése a Színház ünneplése egyúttal. Örvendhetünk mi kecskeméti, hogy színház-kérdésünk disszonanciái közé a jubiláris „Bánk-bán“-este oly szép fényugarat bocsátott.

Mit is érezhet a művész, a ki valaha Bánk tragikumával rázta meg hallgatóságát s kinek lobogó lelkesedése még most is képesnek érzi magát a nagyúr köntösét fölvenni, hogy még ugyanott Tiborez panaszait, a szavaknak ezt a tragikumát tolmácsolhatja? Mily isteni adomány ez a törhetetlen művészerő. És lánglelke, melynek csak a hüvelye mutatja az idők elhaladtát, nem töltötte-e el környezetét is, a legutolsó szereplő, nem érezte-e, hogy mily nagy művészi esemény részese és nem tudott-e fölemelkedni közönségünk a diszelőadás jelentőségének méltatására?

Az eddigi 50 (Salviniével együtt 51) kecskeméti Bánk előadást e sorok írója a Katona József-kör tavalyi diszülésén jellemezte s az Évkönyvben (79—82. l.) le is írta. Komáromy úr 1847. október 14-én, 1878. január 12-én és 1895. november 11-én játszotta itt Bánkot, úgy hogy most negyedszer volt hozzá szerencsénk. A „Bánk-bán“ nov. 11-iki emlék- s diszelőadásait 1882-ben Miklóssy Gyula honosította meg; de Lászy Vilmos társulata már 1886-ban tartott egy diszelőadást, a költő halála 50-ik évfordulóját utólag ünneplve. A költő születése századik évfordulóját 1892-ben Pesti Ihsz Lajos társulata ünnepelte itt, a czimzerepben Pálfi Györggyel, a nemzeti színház tagjával. Diszelőadás volt az 1896. október 14-iki, az új színház megnyitásául, a nemzeti színház hat művésze közreműködésével. Az volt Salvini Gusztáv olasz tragikus és társulata tavalyi okt. 21-iki előadása is, úgy hogy az idei jubiláris 50-ik magyar nyelvű Bánk-est ép a 12-ik lett a diszelőadások sorozatában. Kegyelettel gondoljunk vissza azokra a jeles művészekre: Komáromyra, Egressyre, Gárdonyira, Molnárra, Miklóssyra, E. Kovács Gyulára, Szacsavayra s a híres olasz tragikusra, a kik itt Bánkot személyesíték s a kiknél jobban nem játszották a nagy tragédiát.

Nagyszámú, lelkes közönség gyűlt pénteken a nézőtérre, ott volt a szomszéd Fél-egyháza gimnáziumának több tanára is az ifjúsággal. Minden szem a színpadra volt függesztve s csak Tiborez megjelenését várta. A mint Komáromy Alajos belépett, orkán-szerű taps zúgott fel s a zenekarból pompás babékoszort nyújtottak feléje piros selyemszalaggal; a társulat tagjai adták. Aztán megszólalt a veterán művész, de nem — Tiborez, mert nem Komáromy beszélt a színen, hanem a 13-ik század elnyomott parasztja, a ki az idegenektől sanyargatott és kifosztott föld népe panaszait vérlázító igazsággal tárja fel, vádol és mentegetődik egyszer-

mind, nem pityereg és még is könyeket fakaszt. Minden szó egy-egy jajkiáltás, minden mozdulat égbekiáltó tanúság ügye mellett s ha némán is áll, arcán visszatükröződik a jelenet foglalatja. Csak rá kellett néznünk, hogy a kellő tragikai hangulatba jussunk, így segít az ihletett művész társainak. A 3-ik felvonás nagy párbeszédében annyi árnyalat, művészi fokozás és igaz pathos volt, hogy kétszer is visszahívták a szinpadra. Hogy minden felvonás után csak őt tapsolták ki igazán, természetes. És mindnyájan egyhangulag vallottuk, hogy ez a Tiborc egy működő művésznek kiváló alkotása, nem pedig egy veteránnak végbúcsúja. Így Komáromy Alajos, a ki Bánkkal úgy jeleskedett nálunk, Tiborczával is felejthetetlen marad. Dicséret azoknak, kik nekünk e szép estét szerezték. Sajnálhatják, a kik elmaradtak.

A többiek is emelkedett hangulatban játszottak. Szathmáry Lajos Bánkja legtöbbet ért eddigi hősszerepei közül, bár épen nem ment a modorosságtól. Győre sokkal jobb Petur volt, mint tavaly, természetesen s a mellett heves szenvedélylyel szavalt. N. Rápolti Katinka asszony szép és érzelmes Melinda, Tóth Elek sima nyelvű Ottó herczeg. De Aitner Ilka királynéjából hiányzott az igazi fenség. Csiszér Kálmán is, a ki pedig intelligens színész, hogy tudta komikusnak gongolni Biberachot?

Egyebekben a diszelóadás jellege nem hiányzott az előadásból.